

BÁO CÁO

Đánh giá tác động của dịch Covid-19 đến phát triển kinh tế - xã hội tỉnh Quảng Ngãi và các kiến nghị tháo gỡ khó khăn cho doanh nghiệp (Tính đến ngày 30/5/2020)

Thực hiện Công điện số 01/CĐ-BKHĐT ngày 03/4/2020 của Bộ trưởng Bộ Kế hoạch và Đầu tư về biện pháp bảo đảm sức khỏe Nhân dân, an sinh xã hội và nhiệm vụ, giải pháp tháo gỡ khó khăn cho sản xuất kinh doanh, thúc đẩy giải ngân vốn đầu tư công, giữ gìn an ninh trật tự và ổn định xã hội trong bối cảnh tác động của dịch Covid-19, UBND tỉnh Quảng Ngãi báo cáo như sau:

I. Về ảnh hưởng của dịch Covid-19 đối với phát triển kinh tế - xã hội

Tình hình kinh tế - xã hội của tỉnh Quảng Ngãi trong 5 tháng đầu năm 2020 đạt một số kết quả khả quan như: Giá trị sản xuất công nghiệp ước đạt 52.151,5 tỷ đồng, tăng 5,0% so với cùng kỳ năm trước¹; nếu không tính sản phẩm lọc hóa dầu thì GTSX tăng 27,5%; sản lượng thủy sản đạt 118.746,3 tấn, tăng 4,3%; kim ngạch xuất khẩu ước đạt 502,7 triệu USD, tăng 55,4%. Trong thời gian qua, mặc dù dưới ảnh hưởng tác động của dịch Covid-19 tuy nhiên một số ngành vẫn duy trì được nhịp độ sản xuất; trước tình hình dịch bệnh hiện nay đang dần được kiểm soát, nguồn nguyên liệu của một số ngành sản xuất về may mặc và thiết bị điện tử bắt đầu ổn định. Nhu cầu tiêu dùng ở một số thị trường nước ngoài tăng trở lại và các doanh nghiệp đã tìm được những đơn hàng mới. Tình hình cung cầu lưu thông hàng hóa và giá cả các mặt hàng thiết yếu tại thị trường trong tỉnh cơ bản ổn định, không xảy ra hiện tượng khan hàng, sốt giá. Doanh thu dịch vụ lưu trú, ăn uống và các dịch vụ khác đều tăng so với tháng 04/2020 và đang trên đà phục hồi. Bên cạnh đó, các chế độ, chính sách về an sinh xã hội luôn được các ngành, các cấp chú trọng thực hiện; tập trung triển khai gói hỗ trợ của Chính phủ cho các đối tượng gặp khó khăn do ảnh hưởng bởi đại dịch Covid-19; công tác phòng, chống dịch Covid-19 được thực hiện quyết liệt, đến nay chưa phát hiện ca bệnh trên địa bàn tỉnh.

Tuy nhiên, bên cạnh những kết quả đạt được, tình hình kinh tế - xã hội của tỉnh vẫn chịu ảnh hưởng do tác động của dịch bệnh Covid-19, cụ thể: Sản lượng gỗ khai thác, tổng mức bán lẻ hàng hóa và doanh thu dịch vụ tiêu dùng, doanh thu hoạt động vận tải, kho bãi và dịch vụ hỗ trợ vận tải, thu hút các dự án FDI, số lượng doanh nghiệp đăng ký thành lập mới giảm so với cùng kỳ

¹ Do có sản phẩm mới là thép Hoà Phát và một số ngành vẫn duy trì được nhịp độ sản xuất.

năm trước. Hoạt động dịch vụ lưu trú, ăn uống, du lịch lữ và dịch vụ vui chơi, giải trí chưa phục hồi. Tình hình doanh nghiệp tạm ngừng kinh doanh và giải thể còn nhiều do chưa tìm kiếm được cơ hội đầu tư. Hoạt động của các nhà máy sản xuất bị trì trệ, việc thi công các dự án bị gián đoạn, chậm tiến độ đề ra do hiện tại số lượng lớn người lao động, chuyên gia nước ngoài vẫn chưa thể nhập cảnh...

II. Về chỉ đạo điều hành của UBND tỉnh trong triển khai thực hiện các giải pháp tháo gỡ khó khăn cho sản xuất, kinh doanh

Thực hiện Chỉ thị số 11/CT-TTg ngày 04/3/2020 của Thủ tướng Chính phủ; UBND tỉnh Quảng Ngãi đã ban hành Chỉ thị số 04/CT-UBND ngày 13/3/2020 và các văn bản chỉ đạo quyết liệt việc thực hiện các biện pháp cấp bách phòng, chống dịch Covid-19, tập trung thực hiện các nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội và các giải pháp cấp bách tháo gỡ khó khăn cho sản xuất kinh doanh, bảo đảm an sinh xã hội; đồng thời, chỉ đạo từng cơ quan, đơn vị, địa phương xây dựng Chương trình hành động chi tiết, cụ thể để triển khai thực hiện.

Đồng thời, thực hiện Thông báo số 154/TB-VPCP ngày 12/4/2020 của Văn phòng Chính phủ về Kết luận của Thủ tướng Chính phủ Nguyễn Xuân Phúc tại Hội nghị trực tuyến của Chính phủ với các địa phương về các nhiệm vụ, giải pháp cấp bách để tháo gỡ khó khăn cho sản xuất kinh doanh, thúc đẩy giải ngân vốn đầu tư công, bảo đảm an sinh xã hội, trật tự an toàn xã hội ứng phó với đại dịch Covid-19; UBND tỉnh đã thành lập Ban chỉ đạo xử lý, tháo gỡ các vướng mắc, khó khăn trong sản xuất kinh doanh, đẩy mạnh giải ngân vốn đầu tư công và triển khai thực hiện các dự án đầu tư trên địa bàn tỉnh Quảng Ngãi. Qua đó, thường xuyên nắm bắt tình hình và giải quyết các kiến nghị về khó khăn, vướng mắc của doanh nghiệp theo thẩm quyền. UBND tỉnh đã chỉ đạo các sở, ban ngành, UBND các huyện, thị xã, thành phố nghiêm túc thực hiện đẩy mạnh cải cách thủ tục hành chính, đơn giản hóa các quy trình cung cấp dịch vụ, minh bạch hóa thông tin, tạo điều kiện thuận lợi nhất cho các tổ chức, cá nhân.

Ngay khi các chính sách hỗ trợ các đối tượng bị ảnh hưởng của dịch Covid-19 của Trung ương được ban hành, UBND tỉnh đã chỉ đạo các ngành chức năng nhanh chóng triển khai Thông tư số 01/2020/TT-NHNN ngày 13/3/2020 của Ngân hàng Nhà nước Việt Nam quy định về việc tổ chức tín dụng, chi nhánh ngân hàng nước ngoài cơ cấu lại thời hạn trả nợ, miễn, giảm lãi, phí, giữ nguyên nhóm nợ nhằm hỗ trợ khách hàng chịu ảnh hưởng do dịch Covid-19; Nghị định số 41/2020/NĐ-CP ngày 08/4/2020 của Chính phủ về gia hạn thời hạn nộp thuế và tiền thuê đất; Nghị quyết số 42/NQ-CP ngày 09/4/2020 của Chính phủ về các biện pháp hỗ trợ người dân gặp khó khăn do đại dịch Covid-19; Công văn số 860/BHXH-BT ngày 17/3/2020 của BHXH Việt Nam về hướng dẫn thực hiện tạm dừng đóng vào quỹ hưu trí và tử tuất đối với đối tượng bị ảnh hưởng bởi dịch Covid-19 đến hết tháng 6/2020 hoặc tháng 12/2020 và không tính lãi phạt chậm nộp.

III. Tình hình triển khai các chính sách hỗ trợ của Chính phủ cho các đối tượng bị ảnh hưởng bởi dịch Covid-19

1. Tình hình thực hiện Nghị quyết số 42/NQ-CP của Chính phủ

Ngày 05/5/2020, UBND tỉnh đã ban hành Kế hoạch số 58/KH-UBND về Tổ chức triển khai thực hiện Nghị quyết số 42/NQ-CP ngày 09/4/2020 của Chính phủ và Quyết định số 15/2020/QĐ-TTg ngày 24/4/2020 của Thủ tướng Chính phủ Quy định về việc thực hiện các chính sách hỗ trợ người dân gặp khó khăn do đại dịch COVID-19 trên địa bàn tỉnh.

Tính đến 30/5/2020, trên địa bàn tỉnh có 365.439 người và 52.756 hộ thuộc đối tượng được hỗ trợ với tổng số tiền dự kiến hỗ trợ khoảng 382,3 tỷ đồng; trong đó, dự kiến hỗ trợ 25,7 tỷ đồng cho 14.298 người lao động tạm hoãn thực hiện hợp đồng lao động, nghỉ việc không lương²; hỗ trợ 2,1 tỷ đồng cho 2.125 người lao động bị chấm dứt hợp đồng lao động, hợp đồng làm việc nhưng không đủ điều kiện hưởng trợ cấp thất nghiệp; hỗ trợ 77,5 tỷ đồng cho 77.507 người lao động không có giao kết hợp đồng lao động bị mất việc làm; hỗ trợ 267,9 tỷ đồng cho 271.509 người có công, người thuộc hộ nghèo, hộ cận nghèo, đối tượng Bảo trợ xã hội.

2. Tình hình thực hiện gia hạn nộp thuế theo Nghị định số 41/2020/NĐ-CP của Chính phủ

Tính đến ngày 26/5/2020 toàn tỉnh có 890 doanh nghiệp, tổ chức, hộ gia đình, cá nhân kinh doanh nộp giấy đề nghị gia hạn nộp thuế, tiền thuê đất với tổng số tiền thuế giá trị gia tăng, thu nhập doanh nghiệp, tiền thuê đất đề nghị gia hạn là 165,8 tỷ đồng, trong đó: 853 doanh nghiệp, tổ chức được gia hạn là 165,3 tỷ đồng; 37 hộ gia đình, cá nhân kinh doanh với số tiền 507,9 triệu đồng.

3. Tình hình thực hiện Thông tư số 01/2020/TT-NHNN của Ngân hàng Nhà nước Việt Nam

Tính đến thời điểm báo cáo, có 195 trường hợp³ nộp hồ sơ xin miễn, giảm lãi vay, cơ cấu lại thời hạn trả nợ và tạm thời giữ nguyên nhóm nợ với tổng dư nợ bị ảnh hưởng là 5.978 tỷ đồng. Các tổ chức tín dụng, ngân hàng thương mại trên địa bàn tỉnh đã giải quyết cho 195 trường hợp với tổng dư nợ được cơ cấu lại thời hạn trả nợ, miễn, giảm lãi vay là 1.719 tỷ đồng⁴; cho vay mới 3.311 trường hợp với tổng dư nợ cho vay là 5.757 tỷ đồng.

IV. Một số đề xuất, kiến nghị giải pháp tháo gỡ khó khăn, thúc đẩy sản xuất, kinh doanh

1. Về cơ chế, chính sách, giải pháp chung

² Trong đó, hỗ trợ 20,3 tỷ đồng cho 11.258 lao động tạm hoãn thực hiện hợp đồng lao động; hỗ trợ 5,5 tỷ đồng cho 3.040 lao động nghỉ việc không lương.

³ Trong đó, có 118 doanh nghiệp, 77 cá nhân.

⁴ Trong đó, số lãi được miễn, giảm là 04 tỷ đồng.

- Đề nghị Chính phủ chỉ đạo các Bộ ngành liên quan sớm có văn bản hướng dẫn thủ tục nhập cảnh cho các chuyên gia, lao động nước ngoài làm việc cho các dự án, công trình, doanh nghiệp lớn, trọng điểm, cấp thiết, trong đó có dự án thép Hòa Phát và Nhà máy lọc dầu Dung Quất tại Khu Kinh tế Dung Quất.

- Đề nghị Bộ Tài chính phối hợp với các Bộ, ngành, địa phương tiếp tục rà soát, đề xuất Chính phủ hoặc ban hành theo thẩm quyền về chính sách giảm một số khoản phí, lệ phí nhằm giảm chi phí đầu vào của sản xuất kinh doanh cho doanh nghiệp.

- Đề nghị Cục Hàng hải Việt Nam phối hợp với Bộ Tài chính xem xét miễn thu phí neo đậu đối với thời gian bắt buộc tàu thuyền đến neo đậu chờ kiểm dịch tại khu vực kiểm dịch trước khi vào cảng; thời gian tàu neo đậu cách ly để thực hiện các biện pháp phòng, chống dịch.

- Đề nghị Bộ Công Thương tiếp tục quan tâm, hỗ trợ kết nối thị trường tiêu thụ mặt hàng nông sản xuất khẩu, giảm bớt sự bấp bênh do phụ thuộc vào một thị trường; chủ động, can thiệp vào hệ thống các chuỗi cung ứng, các doanh nghiệp Logistics, các hiệp hội, tập đoàn bán lẻ... hỗ trợ thu mua, bảo quản, tiêu thụ nông sản nói chung; đồng thời chủ trì, phối hợp với các cơ quan, địa phương liên quan hướng dẫn, định hướng, vận động tiêu dùng nội địa nhằm hỗ trợ cho bà con nông dân tiêu thụ sản phẩm.

- Đề nghị Bộ Giao thông vận tải trình Chính phủ ban hành cơ chế về miễn tiền sử dụng phí đường bộ, đăng ký trả phí qua trạm thu phí theo tháng, năm, phí ra vào bến xe cho phương tiện kinh doanh vận tải nhằm hỗ trợ các đơn vị vận tải vượt qua khó khăn trước mắt.

- Hiện nay, Việt Nam đang được Thế giới đánh giá cao trước sự quyết liệt trong công tác phòng chống, kiểm soát dịch Covid-19. Bên cạnh đó, các công ty nước ngoài đang có sự dịch chuyển dòng vốn đầu tư ra khỏi Trung Quốc, đặc biệt các tập đoàn kinh tế lớn đang hết sức cân nhắc trong việc đa dạng hóa chuỗi cung ứng, trong đó Đông Nam Á là một trong những thị trường được tính đến đầu tiên và Việt Nam nằm trong số đó. Do vậy, để nắm bắt cơ hội này cần chuẩn bị tốt nhất các điều kiện cần thiết để thu hút các tập đoàn lớn ở các nước tiên tiến, trong đó, việc khắc phục sự chùng chèo trong các văn bản pháp luật, tháo gỡ các nút thắt, điểm nghẽn, đẩy mạnh cải cách bộ máy hành chính quan trọng hàng đầu.

2. Kiến nghị tháo gỡ khó khăn, vướng mắc đối với các doanh nghiệp

a) Công ty CP Lọc hóa dầu Bình Sơn (BSR)

- Kiến nghị Chính phủ chỉ đạo Bộ Công Thương và các bộ ngành liên quan tạm ngưng nhập khẩu các sản phẩm xăng dầu trong giai đoạn chưa kiểm soát được dịch bệnh Covid-19 để hỗ trợ và ổn định thị trường cho các NMLD trong nước, để việc cung ứng sản phẩm xăng dầu trong nước giảm về mức an toàn.

- Kiến nghị Chính phủ hỗ trợ các giải pháp tài chính như hỗ trợ BSR các khoản vay ưu đãi không tính lãi suất, miễn, giảm, giãn các loại thuế... trong thời gian này.

- Kiến nghị Ngân hàng Nhà nước Việt Nam, các cấp thẩm quyền sớm giải tỏa khoản tiền gửi có giá trị 2.736 tỷ đồng của BSR tại Ngân hàng Oceanbank để BSR thanh toán đầu thô, trả nợ vay và các chi phí khác trong bối cảnh công tác tiêu thụ sản phẩm của BSR đang gặp rất nhiều khó khăn ảnh hưởng đến dòng tiền. Trong trường hợp Ngân hàng Nhà nước Việt Nam và Oceanbank chưa thể có dòng tiền trả lại cho BSR, BSR kiến nghị Thủ tướng Chính phủ chấp thuận cho phép BSR nộp thuế vào Ngân sách Nhà nước từ khoản tiền gửi này tại Oceanbank.

+ Kiến nghị Bộ Tài chính và Bộ Công Thương xem xét loại bỏ các sản phẩm được chế biến từ tài nguyên dầu thô ra khỏi danh sách các sản phẩm không chịu thuế GTGT khi xuất khẩu (bao gồm cả xuất khẩu trực tiếp từ BSR hoặc thông qua các đầu mối).

b) Công ty TNHH Công nghiệp nặng Doosan Việt Nam (Doosan Vina):

Đề nghị Cục Giám sát quản lý về Hải quan (Tổng Cục Hải quan) sớm xem xét, có văn bản hướng dẫn thực hiện việc miễn thuế nhập khẩu một số lô hàng chưa có giấy C/O của Doosan Vina theo văn bản đề nghị của Cục Hải quan tỉnh Quảng Ngãi.

c) Hiệp hội doanh nghiệp tỉnh Quảng Ngãi

- Tình hình diễn biến của dịch bệnh kéo dài nên hiện nay các đối tượng bị ảnh hưởng có nhiều thay đổi và mức độ ảnh hưởng lan rộng hơn các chính sách hỗ trợ của Chính phủ đã ban hành. Vì vậy, đề nghị Chính phủ, các Bộ ngành Trung ương rà soát, đánh giá, phân loại mức độ ảnh hưởng đến từng nhóm ngành cụ thể và khả năng phục hồi nền kinh tế, để có giải pháp, chính sách tổng quát, đồng bộ hỗ trợ cho Doanh nghiệp phù hợp với tình hình thực tế.

- Việc rà soát các doanh nghiệp bị ảnh hưởng bởi dịch là không dễ dàng, có những doanh nghiệp dễ xác minh thiệt hại thông qua lịch sử kinh doanh (như du lịch, lưu trú, vận tải hoặc doanh nghiệp sản xuất có đầu vào nguyên vật liệu đến từ những nước bị ảnh hưởng lớn của dịch), nhưng phần lớn doanh nghiệp chịu ảnh hưởng gián tiếp thì rất khó định lượng, vì vậy việc chứng minh thiệt hại do dịch Covid-19 là rất khó khăn trước tiêu chí, điều kiện để xác định các doanh nghiệp được hưởng các chính sách hỗ trợ dẫn đến các doanh nghiệp gặp khó khăn trong việc tiếp cận.

Bên cạnh đó, các Ngân hàng thương mại cũng có những khó khăn nhất định về sức ép chỉ tiêu lợi nhuận, việc giảm lãi vay sẽ ảnh hưởng đến lợi nhuận của ngân hàng; được lợi cho người vay nhưng không có lợi cho ngân hàng; vì có sự xung đột lợi ích, nên các ngân hàng phải cân nhắc.

Do vậy, kiến nghị Ngân hàng Nhà nước Việt Nam cần cụ thể hóa chính sách hỗ trợ các doanh nghiệp để có giải pháp hạ lãi suất, có cơ chế bù lãi cho các ngân hàng thương mại hoặc nới tăng trưởng tín dụng (có kiểm soát đúng mức) để các ngân hàng tìm nguồn bù lại khoản đã hỗ trợ doanh nghiệp. Các giải pháp cần rõ ràng, cụ thể và phù hợp tình hình thực tế để Doanh nghiệp cảm thấy an tâm. Các Ngân hàng thương mại cần giảm thiểu thủ tục không cần thiết và minh bạch, nhất quán quy trình thực hiện

Trên đây là Báo cáo đánh giá tác động của dịch Covid-19 đến phát triển kinh tế - xã hội tỉnh Quảng Ngãi, UBND tỉnh kính báo cáo./.

Nơi nhận:

- Văn phòng Chính phủ;
- Bộ Kế hoạch và Đầu tư;
- Thường trực Tỉnh uỷ;
- Thường trực HĐND tỉnh;
- CT, các PCT UBND tỉnh;
- Sở Kế hoạch và Đầu tư;
- VPUB: CVP, PCVP, các P.N/cứu, CBTH;
- Lưu: VT, THntp199

**TM.ỦY BAN NHÂN DÂN
CHỦ TỊCH**

Trần Ngọc Căng